Lieta Nr.A420782610
A00964-12/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2012.gada 19.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Juškeviča,

piedaloties pieteicējas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/”* pārstāvim *V.P.*, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Satiksmes ministrijas pārstāvei *L.P.*, un trešās personas *V.N.* pārstāvim *M.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/”* pieteikumu par Satiksmes ministrijas 2010.gada 30.septembra lēmuma Nr.03-02/4914 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 7.oktobrī VAS „Latvijas Valsts ceļi” Satiksmes organizācijas pārvalde izsniedza dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajai sabiedrībai (turpmāk – DzĪKS) *„/Nosaukums/”* saskaņojumu par ceļa zīmes Nr.532 „Stāvvieta” un Nr.484 „Pārējā papildinformācija” (tikai ar DzĪKS *„/Nosaukums/”* atļaujām) izvietošanu pie iebrauktuves nekustamā īpašuma Rīgā, */adrese/* (turpmāk – nekustamais īpašums) pagalmā.

[2] Izskatot *V.N.*, kas ir viens no nekustamā īpašuma kopīpašniekiem, sūdzību, Satiksmes ministrija ar 2010.gada 30.septembra lēmumu Nr.03-02/4914 (turpmāk – Lēmums) atcēla VAS „Latvijas Valsts ceļi” Satiksmes organizācijas pārvaldes izsniegto saskaņojumu. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

Nekustamais īpašums, kas sastāv no zemes gabala, piecstāvu dzīvojamās ēkas un pagraba, nav sadalīts reālās daļās un katram īpašniekam pieder tikai domājamās daļas. Ņemot vērā minēto, iestāde secināja, ka uz nekustamo īpašumu nav attiecināms likuma „Par dzīvokļa īpašumu” normas, bet gan Civillikuma normas par kopīpašumu.

Iestāde norādīja, ka VAS „Latvijas Valsts ceļi” Satiksmes organizācijas pārvaldei, izsniedzot DzĪKS *„/Nosaukums/”* saskaņojumu par ceļu satiksmes uzstādīšanu pie nekustamā īpašuma pagalma, bija jāpārliecinās par to, vai ceļa zīmes uzstādīšanas pieprasītājam ir subjektīvas tiesības prasīt šādas zīmes uzstādīšanu, t.i., vai visi nekustamā īpašuma kopīpašnieki atbilstoši Civillikuma 1068.panta prasībām ir izteikuši gribu ceļa zīmju uzstādīšanai.

Iestāde atzina, ka VAS „Latvijas Valsts ceļi” Satiksmes organizācijas izsniegtais saskaņojums ir prettiesisks, jo *V.N.* kā nekustamā īpašuma kopīpašnieks nav izteicis gribu ceļa zīmes uzstādīšanai.

[3] 2010.gada 25.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts DzĪKS *„/Nosaukums/”* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] Satiksmes ministrija nav ņēmusi vērā, ka *V.N.* ir nokavējis procesuālo termiņu VAS „Latvijas Valsts ceļi” Satiksmes organizācijas pārvaldes izsniegtā

administratīvā akta apstrīdēšanai, jo sūdzība ir iesniegta tikai pēc 22 mēnešiem no saskaņojuma spēkā stāšanās dienas.

[3.2] Nav pamatots iestādes viedoklis, ka sabiedrībai nebija subjektīvo tiesību prasīt ceļa zīmes uzstādīšanu. Pieteicēja norāda, ka DzĪKS *„/Nosaukums/”* ir vienīgais nekustamā īpašuma valdītājs, kuram valdīšanas tiesības ir nodevuši paši dzīvokļu īpašnieki. Par šo faktu liecina tas, ka sabiedrība ir noslēgusi visus komunālo pakalpojumu līgumus, veic dzīvokļu īpašnieku vārdā visus remonta darbus, caur sabiedrības kopsapulci pārvalda un apsaimnieko dzīvokļu īpašniekiem piederošo kopīpašumu.

[3.3] Iestāde nav ņēmusi vērā faktu, ka *V.N.* ir piekritis tam, ka DzĪKS *„/Nosaukums/”* ir dzīvojamās mājas valdītājs. Šī piekrišana tika dota, iestājoties biedrībā, kura valda pār viņa īpašumu. Biedru kopsapulces lēmums saskaņā ar sabiedrības statūtiem ir saistošs arī tiem biedriem, kuri nepiekrita lēmumam vai arī nepiedalījās sapulcē. Ja *V.N.* uzskata, ka viņa intereses ir aizskartas ar zīmes uzstādīšanu, tad šis jautājums ir jārisina sabiedrības iekšienē vai arī civiltiesiskā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[3.4] Satiksmes ministrijas viedoklis, ka konkrētajā situācijā ir nepieciešams visu kopīpašnieku lēmums par zemes izmantošanu, ir kļūdains. Ceļa zīmes izvietošana pie iebrauktuves nekustamā īpašuma pagalmā nevar tikt uzskatīta par kopīpašnieka tiesību aizskārumu, jo tā tiek izvietota ar mērķi aizsargāt zemes īpašnieku intereses pret trešajām personām. Pieteicēja paskaidro, ka zīmes uzstādīšanai ir īpašuma lietošanas regulējoša nozīme.

[4] Satiksmes ministrija (turpmāk arī – atbildētāja) tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

Attiecībā uz pieteicējas iebildumu, ka Satiksmes ministrija nav ņēmusi vērā faktu, ka *V.N.* ir pārkāpis procesuālo termiņu administratīvā akta apstrīdēšanai, atbildētāja paskaidro, ka *V.N.* jau 2009.gada 19.februārī un 2009.gada 19.maijā vērsās ar sūdzībām VAS „Latvijas Valsts ceļi”, taču saņemtās sūdzības netika pārsūtītas izskatīšanai Satiksmes ministrijā.

[5] Lietā kā trešā persona tika pieaicināts *V.N.* Trešā persona paskaidrojumā norāda, ka Lēmums ir tiesisks.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis uzturēja pieteikumā minētos argumentus.

Atbildētājas pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā ietvertajiem argumentiem.

Trešās personas pārstāvis paskaidroja, ka *V.N.* 2007.gada 1.martā iesniedza iesniegumu par izstāšanos no kooperatīvās sabiedrības, tādējādi zaudējot balsstiesības. Neskatoties uz to, ka galīgais lēmums par *V.N.* izstāšanos tika pieņemts tikai 2010.gada kopsapulcē, kopš 2007.gada 1.marta *V.N.* vairs nebija saistoši DzĪKS *„/Nosaukums/”* pieņemtie lēmumi.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, novērtējusi administratīvā procesa dalībnieku izvirzīto argumentu pamatotību kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Tiesa ir konstatējusi šā sprieduma aprakstošajā daļā norādītos lietas faktiskos apstākļus, tāpēc atkārtoti tie norādīti netiek.

[9] Tiesa konstatē, ka pieteikums ir iesniegts par Lēmumu, ar kuru atcelts VAS „Latvijas Valsts ceļi" Satiksmes organizācijas pārvaldes izsniegtais saskaņojums ceļa zīmes izvietošanai nekustamajā īpašumā.

Administratīvo tiesu praksē ir atzīts, ka ceļa zīmes ir īpaša veida administratīvie akti, kas ietver vispārēju rīkojumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2008.gada 7.marta lēmuma lietā SKA-13/2008 7.punktu)*. Proti, ceļa zīmes regulē nenoteikta skaita satiksmes dalībnieku rīcību nenoteikta skaita gadījumos. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 1.panta trešajai daļai šāda veida administratīvie akti tiek dēvēti par vispārīgajiem administratīvajiem aktiem – lēmumiem, kurus likumā paredzētajos gadījumos iestāde izdod attiecībā uz individuāli nenoteiktu personu loku, kas atrodas konkrētos un identificējamos apstākļos *(sk. Senāta 2010.gada 22.februāra lēmuma lietā SKA-101/2010 12.punktu)*.

Ņemot vērā minēto tiesa secina, ka pieteikums ir iesniegts par vispārīgo administratīvo aktu un lietā ir strīds par to, vai Satiksmes ministrija pamatoti atcēla VAS „Latvijas Valsts ceļi" izsniegto saskaņojumu ceļa zīmes izvietošanai nekustamajā īpašumā.

[10] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 2.punktu satiksmes organizēšana ir ceļa pārvaldītāja pienākums. Savukārt ceļa pārvaldītājs atbilstoši šā likuma 1.panta 2.punktam ir īpašnieks vai cita fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā (pārziņā).

Tiesa, pārbaudot Zemesgrāmatā reģistrētos datus, konstatē, ka nekustamais īpašums nav sadalīts atsevišķu dzīvokļu īpašumos un Zemesgrāmatā nav reģistrēti dati par zemes lietošanas kārtības noteikšanu. Tādējādi tiesa secina, ka katram īpašniekam pieder nekustamā īpašuma domājamās daļas un kopīpašuma pagalmam nav noteikta dalīta lietošana.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka strīdus ceļa (nekustamā īpašuma pagalma) pārvaldītāji ir nekustamā īpašuma kopīpašnieki, un visiem kopīpašniekiem ir tiesības un pienākums organizēt satiksmi nekustamajā īpašumā.

[11] Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 38.panta pirmajai daļai satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm un citiem tehniskajiem līdzekļiem. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai vai saskaņojot ar VAS „Latvijas Valsts ceļi".

No minētās normas secināms, ka tiesības iniciēt ceļu zīmes uzstādīšanu, lūdzot saskaņojumu no VAS „Latvijas Valsts ceļi", ir ceļu pārvaldītājam.

[12] Konkrētajā gadījumā VAS „Latvijas Valsts ceļi", izskatot DzĪKS *„/Nosaukums/"* iesniegumu, 2008.gada 7.oktobrī izdeva saskaņojumu ceļa zīmes Nr.532 „Stāvvieta" un Nr.484 „Pārējā papildinformācija" (tikai ar Dzīks *„/Nosaukums/"* atļaujām) izvietošanai. Saskaņojumā norādīts, ka ar atļaujām jānodrošina visi, kuriem ir likumīgas tiesības (*lietas 9.lapa*).

Nekustamā īpašuma kopīpašnieks *V.N.* nav saņēmis Dzīks *„/Nosaukums/"* atļauju, līdz ar to viņam nav iespējams izmantot nekustamā īpašuma pagalmu transportlīdzekļa novietošanai. Būdams neapmierināts ar šo situāciju, *V.N.* vērsās VAS „Latvijas valsts ceļi" un Satiksmes ministrijā ar lūgumu atcelt saskaņojumu, jo viņš kā kopīpašnieks nav piekritis šādas ceļa zīmes izvietošanai un tā aizskar viņa kā kopīpašnieka tiesības.

Satiksmes ministrija *V.N.* iesniegumu atzina par pamatotu un atcēla VAS „Latvijas valsts ceļi" izsniegto saskaņojumu.

Ņemot vērā minēto tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai ceļa zīmes saskaņošana notikusi, pamatojoties uz ceļa pārvaldītāja – visu kopīpašnieku – gribas izteikumu.

[13] Civillikuma 1068.pants noteic, ka rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu; bet ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība nevien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti.

Minētā norma Civillikumā ir pārņemta no 1864. gada Vietējo likumu kopojuma III daļas 929. panta. Vietējo likumu kopojuma III daļas 929. panta būtība tika raksturota šādi: tas nosaka kopīpašnieku savstarpējo ar kopīpašumu saistīto tiesību un pienākumu apjomu; rīcībai ar visu kopīpašumu nepieciešama visu kopīpašnieku beznosacījumu piekrišana; ikvienam kopīpašniekam ir tiesības aizliegt pārējiem kopīpašniekiem rīkoties ar visu kopīpašumu; aizlieguma pārkāpuma gadījumā kopīpašniekam, kas cietis no citu kopīpašnieku prettiesiskas rīcības, ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību; kopīpašnieka noteiktajam aizliegumam jābūt vērstam uz kopējās lietas saglabāšanu un pavairošanu; aizliegums, kas kopējai lietai nodara zaudējumus, to apdraud vai rada negatīvas sekas citam kopīpašniekam, ir pamats: a) prasībai par kopīpašuma dalīšanu, b) ja nav vēlmes prasīt kopīpašuma dalīšanu – prasībai tiesā par šāda aizlieguma prettiesiskumu un atļauju noteiktai rīcībai ar kopējo lietu; ikviens kopīpašnieks neatkarīgi no citu kopīpašnieku piekrišanas ir tiesīgs vienpersoniski izmantot visus tiesiski pamatotos līdzekļus, lai atturētu trešās personas no kopīgās lietas apdraudējuma *[sk. Буковский В. (Сост.) Сводь гражданских узаконений губерний Прибалтийских (сь продолжением 1912-1914 гг. и сь разьяснениями) вь 2 томах. Томь I, содержащии Введение, Право семеиственное, Право вещное и Право наследования. Рига: Г. Гемпель и Ко, 1914, сс. 398 – 399] (sk. Satversmes tiesas 2011.gada 25.oktobra sprieduma lietā Nr.2011-01-01 12.1.punktu).*

[14] No lietas materiāliem izriet, ka nekustamā īpašuma kopīpašnieki izveidoja DzĪKS *„/Nosaukums/”*, kuras mērķis ir nodrošināt daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas un kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu (*lietas 22.lapa*). Tāpat no lietas materiāliem tiesa konstatē, ka *V.N.* 2007.gada 1.martā iesniedza iesniegumu par izstāšanos no kooperatīvās sabiedrības (*lietas 137.lapa*), tādējādi zaudējot balsstiesības (Kooperatīvo sabiedrību likuma 23.panta trešās daļas pirmais teikums).

Tiesas ieskatā, ar brīdi, kad *V.N.* zaudēja balsstiesības – 2007.gada 1.martu, DzĪKS *„/Nosaukums/”* vairs nav uzskatāma par *V.N.* interešu pārstāvi. Tādējādi lietā nav nozīmes apstāklim, ka galīgais lēmums par *V.N.* izstāšanos tika pieņemts tikai 2010.gada kopsapulcē. Tiesa piekrīt trešās personas pārstāvja viedoklim, ka kopš 2007.gada 1.marta *V.N.* vairs nebija saistoši DzĪKS *„/Nosaukums/”* pieņemtie lēmumi.

Tiesa norāda, ka kopīpašniekiem ir tiesības vienoties par jebkādu lēmumu pieņemšanas formu, bet tā, lai netiktu aizskartas ikviena kopīpašnieka, neatkarīgi no viņa daļas lieluma, „absolūtās veto” tiesības, ko tas var izlietot, nepiekrītot rīcībai ar kopējo lietu *(sal. Grūtups A., Kalniņš E. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 254. lpp.).*

Arī tiesas judikatūrā ir atzīts, ka saskaņā ar Civillikuma 1068.pantu neviens atsevišķs kopīpašnieks nevar bez visu kopīpašnieku piekrišanas rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu kā visumā, tā arī atsevišķās daļās. (..) Šo tiesību kopīpašniekam nevar atņemt ar balsu vairākumu, un minētais Civillikuma 1068.pants šīs tiesības neierobežo (*sk. Augstākās tiesas 2011.gada tiesu prakses apkopojumu „Kopīpašums”; http://www.at.gov.lv/files/docs/2011/kopipasums.pdf*).

[15] Ievērojot iepriekš secināto, tiesa atzīst, ka DzĪKS *„/Nosaukums/”*, lūdzot ceļa zīmes saskaņojumu, nepārstāvēja visus kopīpašniekus, tāpēc nav atzīstama par ceļa pārvaldītāju, kurai ir tiesības iniciēt ceļa zīmes uzstādīšanu nekustamajā īpašumā. Līdz ar to arī VAS „Latvijas valsts ceļi” izdotais saskaņojums ceļa zīmes izvietošanai ir prettiesisks.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka Lēmums, ar kuru saskaņojums atcelts, ir tiesisks un pamatots.

[16] Papildus tiesa noraida kā nepamatotu pieteicējas apsvērumu, ka Satiksmes ministrijai nebija tiesības izskatīt *V.N.* iesniegumu procesuālā termiņa nokavējuma dēļ.

Tiesa norāda, ka vispārīgā administratīvā akta adresātu loks nav individuāli noteikts un šāda akta individuālu paziņošanu iesaistītajām personām Administratīvā procesa likums *expressis verbis* neparedz, līdz ar to tas stājas spēkā tā paziņošanas brīdī.

Tā kā vispārīgajā administratīvajā aktā nav norādīta tā apstrīdēšanas kārtība, atzīstams, ka uz šāda lēmuma apstrīdēšanu attiecas Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmā daļa, proti, administratīvais akts apstrīdams viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Gads ir procesuāls termiņš, kas ir atjaunojams. Konkrētajā gadījumā Satiksmes ministrija uzskatīja, ka termiņš nav nokavēts un izskatīja *V.N.* iesniegumu pēc būtības.

Tiesa norāda, ka administratīvā akta apstrīdēšanas termiņa atjaunošana iestādē vai iestādes viedoklis, ka apstrīdēšanas termiņš nav nokavēts, ir iestādes kompetences jautājums, proti, ja iestāde atjauno procesuālo termiņu, vai uzskata, ka tas nav nokavēts un izskata iesniegumu pēc būtības, tad tiesai nav kompetences šo procesu pārbaudīt.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/”* pieteikumu par Satiksmes ministrijas 2010.gada 30.septembra lēmuma Nr.03-02/4914 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* A.Juškeviča

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____A.Juškeviča
Rīgā, 2012.gada 19.aprīlī